

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. gegužės 2 d.
(OR. en)

8917/23

Tarpinstitucinė byla:
2023/0144(COD)

POLCOM 76
COEST 289
CODEC 756

PASIŪLYMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2023 m. gegužės 2 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2023) 245 final
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTO dėl laikinų prekybos liberalizavimo priemonių papildant prekybos lengvatas, taikomas Moldovos produktams pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Moldovos Respublikos asociacijos susitarimą

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2023) 245 final.

Pridedama: COM(2023) 245 final

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 05 02
COM(2023) 245 final

2023/0144 (COD)

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

**dėl laikinų prekybos liberalizavimo priemonių papildant prekybos lengvatas, taikomas
Moldovos produktams pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos
bei jų valstybių narių ir Moldovos Respublikos asociacijos susitarimą**

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO APLINKYBĖS

• Pasiūlymo pagrindimas ir tikslai

2022 m. vasario 24 d. pradėta neišprovokuota ir nepateisinama Rusijos karinė agresija prieš Ukrainą toliau daro didelį neigiamą poveikį Moldovos Respublikos (toliau – Moldova) galimybėms prekiauti su kitomis pasaulio šalimis. Taip yra visų pirma dėl to, kad Moldovos eksportas priklauso nuo tranzito per Ukrainos teritoriją ir nuo Ukrainos infrastruktūros, kuri vis dar iš esmės neprieinama. Esant tokiai sudėtingai padėčiai Moldova paprašė ES sudaryti sąlygas, kad šalis galėtų nukreipti dalį savo prekybos su kitomis pasaulio šalimis į ES. Tai dar labiau sustiprintų prekybos santykius su ES ir paremtų jos ekonomiką. Galimos priemonės apima didesnę rinkos liberalizavimą 2022 m. liepos 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2022/1279 dėl laikinų prekybos liberalizavimo priemonių papildant prekybos lengvatas, taikomas produktams iš Moldovos Respublikos pagal ES ir Moldovos Respublikos asociacijos susitarimą (toliau – Asociacijos susitarimas)¹, kuriuo sukuriami išsami ir visapusiška laisvosios prekybos erdvė (IVLPE). Šis reglamentas įsigaliojo 2022 m. liepos 23 d. ir galios iki 2023 m. liepos 24 d. Šios priemonės suteikia Moldovos gamintojams daugiau lankstumo ir tikrumo.

Atsižvelgdama į tebesitęsiančią Rusijos karinę agresiją prieš Ukrainą, tebedaromą poveikį Moldovai ir į tai, kad 2022 m. birželio mėn. Moldovai suteiktas ES šalies kandidatės statusas, Komisija teikia pasiūlymą dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, kuriuo atnaujinamos šios prekybos liberalizavimo priemonės vieneriems metams nuo dabartinių priemonių galiojimo pabaigos dienos (t. y. nuo 2023 m. liepos 25 d.). Šios priemonės turėtų būti laikinas visų pagal Asociacijos susitarimo V antraštinę dalį esamų muitų tarifų taikymo sustabdymas. Tai taikoma vaisiams ir daržovėms, kuriems taikoma įvežimo kainų sistema ir tarifinės kvotos.

Pagal Asociacijos susitarimo XV-A priedą septyniems žemės ūkio produktams iš Moldovos taikomos tarifinės kvotos. Tai pomidorai, valgomieji česnakai, valgomosios vynuogės, obuoliai, vyšnios, slyvos ir vynuogių sultys. Visiems šiems produktams tikslinga sustabdyti visų muitų ir įvežimo kainų sistemos taikymą, kad šių produktų eksportą būtų galima laikinai nukreipti į ES.

Šios laikinos ir išskirtinės priemonės padės užtikrinti, kad esami prekybos srautai iš Moldovos į Sąjungą nenutrūktų, ir taip parems Moldovos ekonomiką. Tai atitinka pagrindinį Asociacijos susitarimo tikslą, t. y. sudaryti sąlygas glaudesniems ekonominiams ir prekybos santykiams, kurie padėtų Moldovai palaipsniui integruotis į ES vidaus rinką ir prisidėtų prie demokratijos stiprinimo ir politinio, ekonominio bei institucinio stabilumo Moldovoje.

Šiame reglamento pasiūlyme išdėstytos prekybos liberalizavimo priemonės atitinka Asociacijos susitarimo 2 straipsnį, kuriuo įsipareigojama gerbti demokratijos principus, žmogaus teises ir pagrindines laisves, taip pat kovoti su masinio naikinimo ginklų, susijusių medžiagų ir jų siuntimo į taikinį priemonių platinimu. Be to, pagal minėtąjį straipsnį Šalys

¹ Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Moldovos Respublikos asociacijos susitarimas (OL L 240, 2014 8 30, p. 4) Šalių pasirašytas 2014 m. birželio 27 d. Asociacijos susitarimo, įskaitant išsamią ir visapusišką laisvosios prekybos erdvę (IVLPE), nuostatos laikinai taikytos nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. ir, visoms ES valstybėms narėms ją ratifikavus, visapusiškai galioja nuo 2016 m. liepos 1 d.

visų pirma įsipareigoja laikytis teisinės valstybės ir gero valdymo principų, kovoti su korupcija, organizuota ar kitokia nusikalstama veikla, įskaitant tarpvalstybinio pobūdžio nusikalstamą veiklą, ir terorizmu, taip pat laikytis darnaus vystymosi ir veiksmingo daugiašališkumo principų. Nustatomos prekybos liberalizavimo priemonės būtų taikomos su sąlyga, kad bus laikomasi šių esminių elementų ir bendrųjų principų.

Be to, šiame pasiūlyme nurodytomis prekybos liberalizavimo priemonėmis pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 207 straipsnio 1 dalį siekiama užtikrinti, kad ES bendra prekybos politika būtų vykdoma atsižvelgiant į Europos Sąjungos sutarties 21 straipsnyje nustatytus ES išorės veiksmų principus ir tikslus.

Pagreitintos apsaugos procedūros bus taikomos remiantis reguliaria stebėseną, taip sudarant galimybę vėl pradėti taikyti muitus.

- **Suderinamumas su toje pačioje politikos srityje galiojančiomis nuostatomis**

Šios prekybos liberalizavimo priemonės dera su Susitarimu, visų pirma V antraštine dalimi, kuria sukuriamą IVLPE ir kurioje numatyta, kad Šalys per ne ilgesnį kaip 10 metų pereinamąjį laikotarpį nuo to susitarimo įsigaliojimo palaipsniui sukurs laisvosios prekybos erdvę (Susitarimo 143 straipsnis).

Be to, Reglamentu (ES) 2022/1279 parodytas tvirtas ES įsipareigojimas ekonomiškai remti Moldovą vykdamą tarptautinę prekybą Rusijos agresijos prieš Ukrainą sąlygomis. Prekybos liberalizavimo priemonių atnaujinimas būtų logiškas šios politikos plėtojimas.

Be to, 2022 m. Moldova paprašė pradėti peržiūrą pagal Susitarimo 147 straipsnį, kad būtų apsvairstyta galimybė paspartinti Moldovos ir ES tarpusavio muitų panaikinimą ir išplėsti jo taikymo sritį. Šiuo metu vyksta diskusijos šiuo klausimu.

- **Suderinamumas su kitomis Sąjungos politikos sritimis**

ES griežtai smerkia Rusijos agresiją prieš Ukrainą ir ėmėsi svarbių veiksmų, kad paremtų Moldovą šiomis išskirtinėmis aplinkybėmis, įskaitant teikiamą papildomą humanitarinę ir pasienyje teikiamą paramą, makrofinansinę pagalbą ir priemones, skirtas prekybai palengvinti dabartinėmis sudėtingomis aplinkybėmis. Be to, 2022 m. birželio mėn. Moldovai suteiktas ES šalies kandidatės statusas. Todėl siūlomas reglamentas atitiktų ES sutarties 21 straipsnio 3 dalyje nustatytą ES įsipareigojimą užtikrinti įvairių išorės veiksmų sričių nuoseklumą, taip pat SESV 207 straipsnio 1 dalį, kurioje nustatyta, kad bendra prekybos politika turi būti vykdoma atsižvelgiant į ES išorės veiksmų principus ir tikslus.

2. TEISINIS PAGRINDAS, SUBSIDIARUMO IR PROPORCINGUMO PRINCIPAI

- **Teisinis pagrindas**

Teisinis pasiūlymo pagrindas yra SESV 207 straipsnio 2 dalis.

- **Subsidiarumo principas (neišimtinės kompetencijos atveju)**

Kaip nustatyta SESV 3 straipsnio 1 dalies e punkte, bendra prekybos politika priklauso išimtinai ES kompetencijai. Todėl subsidiarumo principas netaikomas.

- **Proporcingumo principas**

Šis pasiūlymas būtinas įgyvendinti bendrą prekybos politiką ir tikslą ekonomiškai padėti Moldovai įveikti dabartinius sunkumus, taip pat prekybos su ES srityje.

- **Priemonės pasirinkimas**

Šis pasiūlymas grindžiamas SESV 207 straipsnio 2 dalimi ir priklauso ES bendrai prekybos politikai.

3. EX POST VERTINIMO, KONSULTACIJŲ SU SUINTERESUOTOSIOMIS ŠALIMIS IR POVEIKIO VERTINIMO REZULTATAI

- **Galiojančių teisės aktų *ex post* vertinimas / tinkamumo patikrinimas**

Netaikoma.

- **Konsultacijos su suinteresuotosiomis šalimis**

Netaikoma.

- **Tiriamųjų duomenų rinkimas ir naudojimas**

Netaikoma.

- **Poveikio vertinimas**

Siekiant užtikrinti, kad prekybos liberalizavimo priemonės Moldovai būtų taikomos ir 2023 m. liepos 24 d. nustojus galioti Reglamentui (ES) 2022/1279, svarbu, kad reglamentas įsigaliotų 2023 m. liepos 25 d. Atsižvelgiant į šią būtinybę ir su tuo susijusį pasiūlymo skubumą, nagrinėjamos priemonės poveikio vertinimas nebuvo atliktas. Tačiau Prekybos GD pavedimu buvo atliktas ir 2012 m. paskelbtas Asociacijos susitarimo prekybos ir su prekyba susijusių nuostatų poveikio tvarumui vertinimas ir į jį atsižvelgta derantis dėl IVLPE. Šiuo vertinimu patvirtinta, kad prekybos ir su prekyba susijusių nuostatų įgyvendinimas darys teigiamą ekonominį poveikį ES ir Moldovai.

Be to, importo sratai, kuriems taikomas Reglamentas (ES) 2022/1279, yra reguliariai stebimi ir apie juos pranešama.

- **Reglamentavimo tinkamumas ir supaprastinimas**

Priemonė nepadidina reguliavimo naštos bendrovėms.

- **Pagrindinės teisės**

Priemonės būtų grindžiamos pagrindiniais principais, įtvirtintais Asociacijos susitarime. Visų pirma pagarba demokratijos principams, žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms (Asociacijos susitarimo 2 straipsnis).

Priemonės taip pat atitiktų Europos pagrindinių teisių chartiją.

4. POVEIKIS BIUDŽETUI

Remiantis apskaičiavimais, pagrįstais nagrinjamųjų produktų importu iš Moldovos 2021 m., kurie buvo paskutiniai metai prieš pradedant taikyti autonomines prekybos priemones, ES praras apie 0,3 mln. EUR muitų pajamų per metus. Taigi poveikis ES nuosaviems ištekliams bus labai nedidelis.

5. KITI ELEMENTAI

- **Igyvendinimo planai ir stebėseną, vertinimas ir ataskaitų teikimo tvarka**

ES ir Moldovos dvišalės prekybos raidos internetinės ataskaitos pateikiamos specialiuose Europos Komisijos interneto tinklalapiuose (europa.com).

- **Aiškinamieji dokumentai (direktyvoms)**

Netaikoma.

- **Išsamus konkrečių pasiūlymo nuostatų paaiškinimas**

Atsižvelgiant į krizinę padėtį Moldovoje, susidariusią dėl Rusijos įsiveržimo į Ukrainą, reglamentu siekiama padidinti viso importo iš Moldovos srautus, sustabdant visų esamų muitų tarifų ir importo muitų, taikomų Moldovos produktams, taikymą. Prekybos liberalizavimo priemonės reikštų visišką visiems produktams taikomų importo muitų sustabdymą.

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS REGLAMENTAS

dėl laikinų prekybos liberalizavimo priemonių papildant prekybos lengvatas, taikomas Moldovos produktams pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Moldovos Respublikos asociacijos susitarimą

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,
atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 207 straipsnio 2 dalį,
atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,
teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,
laikydami įprastos teisėkūros procedūros²,
kadangi:

1. Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Moldovos Respublikos (toliau – Moldova) asociacijos susitarime³ (toliau – Asociacijos susitarimas) nustatytas Sąjungos ir Moldovos Respublikos santykių pagrindas. Remiantis Tarybos sprendimu 2014/492/ES⁴, Asociacijos susitarimo V antraštinė dalis, skirta prekybai ir su prekyba susijusiems klausimams, laikinai taikyta nuo 2014 m. rugsėjo 1 d. ir, visoms valstybėms narėms ją ratifikavus, įsigaliojo 2016 m. liepos 1 d.;
2. Asociacijos susitarime išreikštas Asociacijos susitarimo šalių (toliau – Šalys) noras plačiu mastu ir naujoviškai stiprinti ir plėsti santykius, lengvinti ir pasiekti laipsnišką ekonominę integraciją, ir tai daryti laikantis teisių ir įsipareigojimų, susijusių su Šalių naryste Pasaulio prekybos organizacijoje;
3. Asociacijos susitarimo 143 straipsnyje numatyta laipsniškai sukurti Šalių tarpusavio laisvosios prekybos erdvę, remiantis 1994 m. Bendrojo susitarimo dėl muitų tarifų ir prekybos (GATT 1994) XXIV straipsniu. Tuo tikslu Asociacijos susitarimo 147 straipsnyje numatyta laipsniškai naikinti muitus pagal jame pateiktus tvarkaraščius ir taip pat numatyta galimybė šį panaikinimą spartinti ir plėsti jo taikymo sritį;
4. nuo 2022 m. vasario 24 d. neišprovokuotas ir nemotyvuotas Rusijos agresijos karas prieš Ukrainą labai neigiamai paveikė Moldovos gebėjimą prekiauti su kitomis pasaulio šalimis, visų pirma dėl to, kad Moldovos eksportas priklausė nuo tranzito per Ukrainos teritoriją ir nuo Ukrainos infrastruktūros, kuria vis dar iš esmės nėra galimybių naudotis. Siekiant sumažinti neigiamus padarinius Moldovos ekonomikai,

² ... m. ... d. Europos Parlamento pozicija (dar nepaskelbta Oficialiajame leidinyje) ir ... m. ... d. Tarybos sprendimas.

³ OL L 240, 2014 8 30, p. 4.

⁴ 2014 m. birželio 16 d. Tarybos sprendimas 2014/492/ES dėl Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Moldovos Respublikos asociacijos susitarimo pasirašymo Europos Sąjungos vardu ir laikino taikymo (OL L 260, 2014 8 30, p. 1).

būtina paspartinti glaudesnių Sąjungos ir Moldovos Respublikos ekonominių santykių plėtoją ir šiomis kritinėmis aplinkybėmis greitai suteikti paramą Moldovos ekonomikai. Todėl būtina ir tikslinga toliau skatinti prekybos srautus ir taikyti lengvatas – prekybos liberalizavimo priemonės – visiems produktams, atsižvelgiant į siekį greičiau naikinti Sąjungos ir Moldovos tarpusavio prekybai taikomus muitus;

5. pagal Europos Sąjungos sutarties (ES sutartis) 21 straipsnio 3 dalį Sąjunga užtikrina savo išorės veiksmų įvairių sričių nuoseklumą. Pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 207 straipsnio 1 dalį bendra prekybos politika vykdoma atsižvelgiant į Sąjungos išorės veiksmų principus ir tikslus;
6. 2023 m. liepos 24 d. nustos galioti Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/1279⁵;
7. šiuo reglamentu nustatomos prekybos liberalizavimo priemonės turėtų būti tokios: i) sustabdomas įvežimo kainų sistemos taikymas vaisiams ir daržovėms ir ii) sustabdomas visų tarifinių kvotų ir importo muitų taikymas. Šiomis priemonėmis Sąjunga stiprins Moldovos ir Sąjungos ekonominę integraciją ir suteiks deramą laikiną ekonominę paramą Moldovai ir nukentėjusiesiems ekonominės veiklos vykdytojams.
8. siekiant užkirsti kelią sukčiavimui, teisė naudotis šiuo reglamentu nustatytomis prekybos priemonėmis turėtų priklausyti nuo to, ar Moldova laikosi visų atitinkamų naudojimosi lengvatomis pagal Asociacijos susitarimą sąlygų, įskaitant atitinkamų produktų kilmės taisykles ir su jomis susijusias procedūras, taip pat nuo glaudaus Moldovos administracinio bendradarbiavimo su Sąjunga, kaip numatyta Asociacijos susitarime;
9. Moldova neturėtų nustatyti naujų muitų arba jiems lygiavėčio poveikio mokesčių ir naujų kiekybinių apribojimų arba lygiavėčio poveikio priemonių, taikomų Sąjungos kilmės importui, neturėtų didinti galiojančių muitų arba mokesčių, ar nustatyti kitų apribojimų, nebent tai aiškiai pateisinama karo aplinkybėmis. Jei Moldova nesilaiko bet kurios iš šių sąlygų, Komisija turėtų būti įgaliota laikinai sustabdyti visų šiuo reglamentu nustatytų prekybos priemonių arba jų dalies taikymą;
10. Asociacijos susitarimo 2 straipsnyje nustatyta, kad, be kita ko, pagarba demokratijos principams, žmogaus teisėms ir pagrindinėms laisvėms, taip pat kova su masinio naikinimo ginklų, susijusių medžiagų ir jų siuntimo į taikinį priemonių platinimu, yra esminiai Asociacijos susitarimo elementai. Pagal tą straipsnį Šalys visų pirma įsipareigoja laikytis šių bendrųjų principų: teisinės valstybės ir gero valdymo, kovos su korupcija, organizuota ar kitokia nusikalstama veikla, įskaitant tarpvalstybinio pobūdžio nusikalstamą veiklą, ir terorizmu, taip pat laikytis darnaus vystymosi ir veiksmingo daugiašališkumo principų. Tikslinga numatyti galimybę laikinai sustabdyti šiame reglamente numatytų prekybos liberalizavimo priemonių taikymą, jei Moldova nesilaiko Asociacijos susitarimo esminių elementų arba minėtųjų bendrųjų principų;
11. siekiant užtikrinti vienodas šio reglamento įgyvendinimo sąlygas, Komisijai turėtų būti suteikti įgyvendinimo įgaliojimai, leidžiantys laikinai sustabdyti prekybos liberalizavimo priemonių, nurodytų 1 straipsnyje, taikymą tais atvejais, jei panašius arba tiesiogiai konkuruojančius produktus gaminantys Sąjungos gamintojai neigiami

⁵ Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2022/1279 2022 m. liepos 18 d. dėl laikinų prekybos liberalizavimo priemonių papildant prekybos lengvatas, taikomas produktams iš Moldovos Respublikos pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Moldovos Respublikos asociacijos susitarimą (OL L 195, 2022 7 22, p. 6).

paveikiami pagal šį reglamentą importuojamų produktų. Tais įgaliojimais turėtų būti naudojamosi laikantis Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 182/2011⁶;

12. atsižvelgiant į Komisijos atliekamą trijų mėnesių vertinimą, grindžiamą reguliaria šio reglamento poveikio stebėseną ir gavus tinkamai pagrįstą valstybės narės prašymą arba Komisijos iniciatyva būtina numatyti galimybę vėl taikyti muitus, įprastai taikomus pagal Asociacijos susitarimą, bet kuriems į šio reglamento taikymo sritį patenkantiems importuojamiems produktams, kurie daro neigiamą poveikį panašių ar tiesiogiai konkuruojančių produktų Sąjungos rinkai;
13. išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės, kuri yra Asociacijos susitarimo sudėtinė dalis, įgyvendinimo metinė ataskaita, rengiama Komisijos, turėtų apimti išsamų šiuo reglamentu nustatomų prekybos priemonių įgyvendinimo vertinimą;
14. atsižvelgiant į skubą, susijusią su situacija, sukelta Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą, tikslinga aštuonių savaičių laikotarpiui taikyti išimtį, nustatytą prie ES sutarties, SESV ir Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties pridėto Protokolo Nr. 1 dėl nacionalinių parlamentų vaidmens Europos Sąjungoje 4 straipsnyje,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

Prekybos liberalizavimo priemonės

Nustatomos šios prekybos liberalizavimo priemonės:

- (a) sustabdomas visų pagal Asociacijos susitarimo I-A priedą nustatytų tarifinių kvotų taikymas ir produktus, kuriems tos kvotos taikomos, leidžiama importuoti į Sąjungą iš Moldovos netaikant jokių muitų;
- (b) įvežimo kainų sistemos taikymas sustabdomas tiems produktams, kuriems ji taikoma pagal Asociacijos susitarimo XV-B priedą. Tų produktų importui netaikomi jokie muitai.

2 straipsnis

Teisės naudotis prekybos liberalizavimo priemonėmis sąlygos

1 straipsnyje numatytų prekybos liberalizavimo priemonių taikymui nustatomos šios sąlygos:

- (a) laikomasi produktų kilmės taisyklių ir su jomis susijusių procedūrų, numatytų Asociacijos susitarime;
- (b) Moldova nenustato naujų muitų arba jiems lygiavėrio poveikio mokesčių ir naujų kiekybinių apribojimų arba lygiavėrio poveikio priemonių, taikomų Sąjungos kilmės importui, arba nepadidina galiojančių muitų arba mokesčių, arba nenustato jokių kitų apribojimų, įskaitant diskriminacines vidaus administracines priemones, nebent tai aiškiai pateisinama karo aplinkybėmis, ir
- (c) Moldova gerbia demokratijos principus, žmogaus teises ir pagrindines laisves, taip pat kovoja su masinio naikinimo ginklų, susijusių medžiagų ir jų siuntimo į taikinį

⁶ 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 182/2011, kuriuo nustatomos valstybių narių vykdomos Komisijos naudojimosi įgyvendinimo įgaliojimais kontrolės mechanizmų taisyklės ir bendrieji principai (OL L 55, 2011 2 28, p. 13).

priemonių platinimu, laikosi teisinės valstybės ir gero valdymo principų, kovoja su korupcija, organizuota ar kitokia nusikalstama veikla, įskaitant tarpvalstybinio pobūdžio nusikalstamą veiklą, ir terorizmu, taip pat gerbia darnaus vystymosi ir veiksmingo daugiašališkumo principus, kaip numatyta Asociacijos susitarimo 2, 9 ir 16 straipsniuose.

3 straipsnis

Laikinas priemonių taikymo sustabdymas

1. Jei Komisija nustato, kad yra pakankamai įrodymų, kad Moldova nesilaiko 2 straipsnyje nustatytų sąlygų, ji gali priimti įgyvendinimo aktą, kuriuo visiškai arba iš dalies sustabdomas šiame reglamente numatytų prekybos liberalizavimo priemonių taikymas. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 5 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
2. Jei valstybė narė paprašo Komisijos sustabdyti bet kurios šiame reglamente numatytos prekybos liberalizavimo priemonės taikymą, remdamasi tuo, kad nesilaikoma 2 straipsnio b punkte nustatytų sąlygų, Komisija per keturis mėnesius nuo tokio prašymo pateikia pagrįstą nuomonę dėl pareiškimo, kad Moldova nesilaiko sąlygų, pagrįstumo. Jeigu Komisija padaro išvadą, kad pareiškimas yra pagrįstas, ji inicijuoja 1 dalyje nurodytą procedūrą.

4 straipsnis

Pagreitintos apsaugos priemonės

1. Jei Moldovos kilmės produktas importuojamas tokiomis sąlygomis, kurios daro neigiamą poveikį panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų Sąjungos rinkai, Komisija, priimdama įgyvendinimo aktą, bet kuriuo metu to produkto importui gali vėl nustatyti muitus, kurie įprastai taikomi pagal Asociacijos susitarimą. Tas įgyvendinimo aktas priimamas laikantis 5 straipsnio 3 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.
2. Komisija vykdo reguliarią šio reglamento poveikio stebėseną atsižvelgdama į informaciją apie produktą, kuriems taikomos prekybos liberalizavimo priemonės pagal 1 straipsnio a punktą, eksportą, importą, kainas Sąjungos rinkoje ir gamybą Sąjungoje.
Komisija kas du mėnesius, pradedant nuo šio reglamento įsigaliojimo, informuoja valstybes nares apie reguliarios stebėsenos rezultatus.
3. Komisija, siekdama vėl nustatyti muitus, pradeda panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų Sąjungos rinkos padėties vertinimą.
Šis vertinimas turi būti baigtas per ne ilgesnį kaip trijų mėnesių laikotarpį:
 - (a) gavus tinkamai pagrįstą valstybės narės prašymą, kuriame pateikiama pakankamai *prima facie* įrodymų, kuriuos ta valstybė narė pagrįstai turi pagal 5 dalį, apie 1 dalyje nurodytą neigiamą poveikį rinkai darantį importą, arba
 - (b) savo iniciatyva, kai Komisijai tampa akivaizdu, kad esama pakankamai *prima facie* įrodymų apie 1 dalyje nurodytą neigiamą poveikį rinkai darantį importą.
4. Jei atlikusi vertinimą Komisija mano, kad panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų Sąjungos rinkai buvo daromas neigiamas poveikis, ir ji ketina vėl nustatyti muitus, ji *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* paskelbia pranešimą apie muitų,

kurie įprastai taikomi pagal 1 dalį, taikymo atnaujinimą. Pranešime pateikiama vertinimo pagrindinių rezultatų suvestinė ir nurodomas laikotarpis, per kurį suinteresuotosios šalys gali pateikti savo nuomonę raštu. Toks laikotarpis negali būti ilgesnis nei 10 dienų nuo pranešimo paskelbimo dienos.

5. Vertindama, ar pagal 1 dalį turėtų būti taikomos priemonės, Komisija atsižvelgia į visus susijusius rinkos pokyčius, įskaitant atitinkamo importo poveikį panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų Sąjungos rinkos padėčiai. Šio vertinimo metu atsižvelgiama į šiuos veiksnius:
 - (a) atitinkamo produkto importo iš Moldovos didėjimo tempą ir apimtį absoliučiąja bei santykinę vertėmis ir
 - (b) atitinkamo importo poveikį Sąjungos gamybai ir kainoms, kartu atsižvelgiant į importo iš kitų šaltinių raidą.

Šis sąrašas nėra baigtinis ir galima atsižvelgti ir į kitus svarbius veiksnius.

6. Muitai, kurie įprastai taikomi pagal Asociacijos susitarimą, gali būti vėl nustatyti tokiam laikotarpiui, kuris būtinas neigiamam poveikiui panašių arba tiesiogiai konkuruojančių produktų Sąjungos rinkai pašalinti.
7. Jei dėl išskirtinių aplinkybių reikia imtis neatidėliotinų veiksmų, Komisija, netaikydama 4 dalyje nustatytos procedūros ir informavusi pagal Reglamento (ES) 2015/478⁷ 3 straipsnio 1 dalį įsteigtą Apsaugos priemonių komitetą, gali imtis bet kokių būtinų prevencinių priemonių.

5 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Muitinės kodekso komitetas, įsteigtas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 952/2013⁸ 285 straipsnio 1 dalį, kiek tai susiję su šio reglamento 3 straipsnio 1 dalimi. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
2. Komisijai padeda Apsaugos priemonių komitetas, įsteigtas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2015/478⁹ 3 straipsnio 1 dalį, kiek tai susiję su šio reglamento 4 straipsnio 1 dalimi. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.
3. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

6 straipsnis

Prekybos liberalizavimo priemonių įgyvendinimo vertinimas

Komisijos rengiama išsamios ir visapusiškos laisvosios prekybos erdvės įgyvendinimo metinė ataskaita apima išsamų šiame reglamente numatytų prekybos liberalizavimo priemonių įgyvendinimo vertinimą ir, prireikus, tų priemonių socialinio poveikio Moldovoje ir

⁷ 2015 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/478 dėl bendrų importo taisyklių ([OL L 83, 2015 3 27, p. 16](#)).

⁸ 2013 m. spalio 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 952/2013, kuriuo nustatomas Sąjungos muitinės kodeksas (OL L 269, 2013 10 10, p. 1).

⁹ 2015 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2015/478 dėl bendrų importo taisyklių (OL L 83, 2015 3 27, p. 16).

Sajungoje vertinimą. Informacija apie produktų importą pagal 1 straipsnio a punktą skelbiama kiekvieną mėnesį Komisijos interneto svetainėje.

7 straipsnis

Įsigaliojimas ir taikymas

Šis reglamentas įsigalioja [2023 m. liepos 25 d.]

Šis reglamentas taikomas iki [2024 m. liepos 24 d.]

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė

FINANSINĖ TEISĖS AKTO PASIŪLYMO, KURIO POVEIKIS BIUDŽETUI
SUSIJES TIK SU IPLAUKOMIS, PAŽYMA

1. PASIŪLYMO PAVADINIMAS

Pasiūlymas dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl laikinų prekybos liberalizavimo priemonių papildant prekybos lengvatas, taikomas Moldovos produktams pagal Europos Sąjungos ir Europos atominės energijos bendrijos bei jų valstybių narių ir Moldovos Respublikos asociacijos susitarimą

2. BIUDŽETO EILUTĖS

12 skyrius, 120 straipsnis

2023 metų biudžete numatyta suma: 21 590 300 000 EUR

3. FINANSINIS POVEIKIS

☐ Pasiūlymas finansinio poveikio neturi

☒ Pasiūlymas neturi finansinio poveikio išlaidoms, bet turi finansinį poveikį pajamoms. Poveikis yra toks:

Biudžeto eilutė	Pajamos	Laikotarpis: 2023 m. dalis – 2024 m. dalis* (mln. EUR, dešimtųjų tikslumu)
12 skyriaus 120 straipsnis ¹⁰	<i>Poveikis nuosaviems ištekliais</i>	0.3
Iš viso		

* Vieni metai nuo reglamento įsigaliojimo

Skaičiavimai pagrįsti produktų, kuriems taikomas siūlomas reglamentas, importo apimtimi 2021 m., viršijančia metinę muitais neapmokestinamą kvotą. 2021 m. buvo paskutiniai metai prieš pradedant taikyti autonomines prekybos priemones.

Remiantis pirmiau pateiktais skaičiavimais, pagal šį sprendimą prarastos įplaukos iš tradicinių nuosavų išteklių yra 0,366 mln. EUR (bendroji suma, į kurią įskaičiuotos surinkimo išlaidos) x 0,75 = 0,274 mln. EUR per aptariamą laikotarpį.

4. KOVOS SU SUKČIAVIMU PRIEMONĖS

Siekiant užkirsti kelią sukčiavimui, teisė naudotis siūlomu reglamentu nustatytais prekybos priemonėmis turėtų priklausyti nuo to, ar Moldova laikosi visų atitinkamų naudojimosi lengvatomis pagal Asociacijos susitarimą sąlygų, įskaitant atitinkamų produktų kilmės

¹⁰ Tradiciniai nuosavi ištekliai (žemės ūkio muitai, cukraus mokesčiai, kiti muitai) turi būti nurodomi grynosiomis sumomis, t. y. iš bendros sumos atskaičius 25 % surinkimo sąnaudų.

taisykles ir su jomis susijusias procedūras, taip pat nuo glaudaus Moldovos administracinio bendradarbiavimo su Sąjunga, kaip numatyta Asociacijos susitarime.